

Budgetskrivelse 2025

Kulturnämnden

Innehållsförteckning

Sammanfattning	4
Förändringar i omvärlden	5
Förändring och utveckling av nämndens verksamhet	9
Kommunbidrag.....	14
Riktade statsbidrag och övriga bidrag.....	15
Begäran om investeringsram	16
Investeringsram	16

Sammanfattning

Det finns en stor potential i det snabbt växande Malmö, och kulturen spelar en central roll i Malmös utveckling. Med en fortsatt befolkningsökning, framför allt vad gäller unga i gymnasieåldern samt äldre, kommer antalet besökande i kulturnämndens verksamheter att fortsätta öka, liksom kraven på att verksamheten finns runt om i hela staden samt är tillgänglig och relevant. Samtidigt är kultur och kreativa näringar den enskilt största branschen i Malmös näringsliv med många företag inom konst, film och spelindustrin som tillsammans med kulturlivets fria aktörer och stadens kulturella- och konstnärliga utbildningar bidrar till Malmös utveckling och tillväxt.

Kulturen har stor betydelse för stadens attraktivitet, både som besöksmål, att bo och leva i samt när företag väljer att etablera sig i staden. Kulturen är det som skapar ”liv mellan husen” och gör en stad levande, inkluderande, öppen och attraktiv. Enligt forskning är tillgången till kultur avgörande för både en stads möjlighet till innovation och fungerande arbetsmarknader. Tillgången till konst och kultur är även en mycket viktig faktor för utvecklingen av Malmö som besöksmål. Malmös potential som internationellt turistmål kommer kraftigt att förbättras i och med den nya Fehrman-Bältsförbindelsen som invigs 2029. När den är på plats kommer Malmö bli en del av en ny nordeuropeisk storregion med över 10 miljoner invånare. Det finns ett stort behov av att bygga Malmös varumärke som turistmål framåt och där spelar stadens kulturverksamheter en avgörande roll.

För att kunna ta erfarenheter från arbetet med CTC vidare och prioritera strategiska insatser för lokal utveckling, ser kulturnämnden ett stort behov av fortsatt samverkan med bland annat fritidsnämnden, grundskolenämnden samt det lokala civilsamhället och näringslivet. För barn och unga bidrar kulturnämndens och fritidsnämndens utbud av trygga, relationsbyggande mötesplatser och verksamheter till en meningsfull fritid och sociala sammanhang. Dessa tidiga insatser är viktiga i stadens förebyggande arbete. BRIS skriver i Barnrapporten 2024 ”*För de barn som inte får det stöd de behöver utgör skola och fritidsaktiviteter extra viktiga arenor där barnet möter vuxna som kan se, lyssna och agera för barnets bästa.*” Genom att samverka och komplettera varandras verksamhet skapas förutsättningar för effektivare användning av resurser. Ett exempel är samarbetet med grundskolenämnden och fritidsnämnden för att systematisera arbetet kring samlokalisering av skollokaler och fritidsgårdar för fortsatt etablering av kompensatoriska verksamheter, såsom kulturskolans El Sistema-verksamhet och allaktivitetshus. Genom bättre helhetssyn och riktade satsningar vad gäller målgrupp, geografi och utbud kan konsekvenserna av ojämlika uppväxtvillkor och socioekonomiska förutsättningar motverkas.

Det fria kulturlivet fungerar som drivbänk för hela stadens kulturliv genom att utmana och utforska kulturformerna. Nyskapande kultur och nya aktörer bidrar till återväxt och utveckling. Men för att detta ska vara möjligt är rimliga ekonomiska villkor, möjligheter till samverkan och utveckling, samt tillgång till produktionslokaler avgörande faktorer. I den snabbt växande staden riskerar det fria kulturlivet att trängas undan. Det är också tydligt att inflation och snabbt ökande lokalkostnader urholkar kulturstödet. Här krävs att staden agerar gemensamt och kraftfullt för att bevara och stärka den kulturella mångfalden.

Den handlingsplan som var kopplad till Malmö stads kulturstrategi 2014–2021 banade väg för och möjliggjorde och etablerade god samverkan mellan kulturnämnden och stadens övriga nämnder och bolag. Kulturnämnden ser att det kulturstrategiska program som under 2024 beslutas av kommunfullmäktige blir en plattform och ett effektivt verktyg för fortsatt samverkan, både inom staden och med näringsliv och civilsamhället, kring utvecklingen av kulturens roll i en hållbar samhällsutveckling.

Förändringar i omvärlden

Här besvarar nämnden följande frågeställningar:

- Vilka viktiga beslut, händelser och förändringar i omvärlden förväntas påverka nämndens verksamhet under 2025 och framåt, samt på vilket sätt?
- Vilka förändringar ser nämnden behov av i Malmö stad som helhet som skulle möjliggöra förbättringar i den egna verksamheten? Hur kan nämnden bidra till att underlätta måluppfyllelsen och/ eller minska nettokostnaderna för Malmö stad som helhet?

Kulturens roll i ett växande Malmö med komplexa samhällsutmaningar

Kulturen som motor i det växande, innovativa och attraktiva Malmö

Det finns en stor potential i det snabbt växande Malmö, och kulturen spelar en central roll i Malmös utveckling. Med en fortsatt befolkningsökning, framför allt vad gäller unga i gymnasieåldern samt äldre, kommer antalet besökande i kulturnämndens verksamheter att fortsätta öka, liksom kraven på att verksamheten finns runt om i hela staden samt är tillgänglig och relevant. Samtidigt är kultur och kreativa näringar den enskilt största branschen i Malmös näringsliv med många företag inom konst, film och spelindustrin som tillsammans med kulturlivets fria aktörer och stadens kulturella- och konstnärliga utbildningar bidrar till Malmös utveckling och tillväxt.

Kulturen har stor betydelse för stadens attraktivitet, både som besöksmål, att bo och leva i samt när företag väljer att etablera sig i staden. Kulturen är det som skapar ”liv mellan husen” och gör en stad levande, inkluderande, öppen och attraktiv. Enligt forskning är tillgången till kultur avgörande för både en stads möjlighet till innovation och fungerande arbetsmarknader. Tillgången till konst och kultur är även en mycket viktig faktor för utvecklingen av Malmö som besöksmål. Malmös potential som internationellt turistmål kommer kraftigt att förbättras i och med den nya Fehrman-Bältförbindelsen som invigs 2029. När den är på plats kommer Malmö bli en del av en ny nordeuropeisk storregion med över 10 miljoner invånare. Det finns ett stort behov av att bygga Malmös varumärke som turistmål framåt och där spelar stadens kulturverksamheter en avgörande roll.

Undanträngningseffekter och likriktning – mindre plats för kultur när staden växer

Forskning visar att det inte är de spektakulära eller storslagna kulturevenemangen som i första hand attraherar besökare eller nyinflyttade. Snarare söker man autentiska miljöer som får en att känna sig som en del av staden. Det är det mångsidiga kulturutbudet med stor variation av både innehåll och utövare som bidrar till stadens vitalitet och attraktivitet. Just det kulturliv som Malmö är så välkänt för. Forskning visar också att det är just detta kulturliv som riskerar att trängas undan och slås ut när staden växer och kommersialiseras med den ökande gentrifieringen. Redan idag sker en utveckling där den viktiga sociala och kulturella mångfalden hotas av ökande prisnivåer, vilket riskerar att tränga undan framför allt den småskaliga kulturproduktionen och i längden leda till ett likriktat kulturutbud. Ännu har Malmö möjlighet att bromsa denna utveckling. Städer som Göteborg och Stockholm, där utvecklingen redan är väldigt långtgående, lyfter till exempel fram det faktum att Malmö fortfarande har oexploaterade områden som en styrka. I dessa områden finns fortfarande lokaler, framför allt industrilokaler, till överkomliga hyror vilket skapar möjlighet för Malmö att vända trenden. Det är angeläget att agera gemensamt och kraftfullt med lösningar för att möjliggöra en hållbar stad och ekonomi som bevarar och stärker den sociala och kulturella mångfalden.

Komplexa samhällsutmaningar – kulturens roll för en hållbar samhällsutveckling

I likhet med andra samhällsaktörer agerar kulturnämndens verksamheter idag i ett landskap av komplexa relationer och samhällsutmaningar. De utmaningar som det offentliga idag förväntas hantera är omfattande och komplicerade, allt ifrån klimatomställning till ökande ojämlikhet. I Malmö är de ojämlika levnadsförhållandena särskilt påtagliga. Malmökommissionen (2011- 2013) konstaterade att det är stora skillnader i hälsa mellan olika stadsdelar i staden. Bland annat konstaterades det att Rosengårdsborna lever i snitt åtta år kortare jämfört med Limhamnsborna. Sedan dess har livsvillkoren i Malmö generellt

förbättrats, men det kvarstår fortfarande stora ojämlikheter mellan områden, inte minst vad gäller hälsans sociala bestämningsfaktorer såsom inkomstnivå, sysselsättning, utbildningsnivå, barnfattigdom, trångboddhet och delaktighet i samhället. De senaste årens ekonomiska utveckling med stor inflation bidrar också till en negativ utveckling. BRIS lyfter i en rapport från 2024 att allt fler barn känner oro för föräldrarnas ekonomi och har svårt att delta i olika aktiviteter på grund av familjens dåliga ekonomi. Flera av kulturnämndens verksamheter såsom bibliotek och allaktivitetshus möter också barn som ger uttryck för denna oro. En annan utveckling som påverkar kulturnämndens verksamheter handlar om ungas psykiska ohälsa. Nyligen utkomna rapporter från BRIS och Rädda barnen pekar på en ökande trend av psykisk ohälsa bland unga. Malmöbaserade verksamheter som exempelvis Flamman och Fryshuset vittnar också om att allt större del av verksamheten går åt att hantera och möta ungas oro och dåliga mående. Denna utveckling påverkar även kulturnämndens verksamheter, som genom sin närvarande och kompetenta personal har en viktig relationsbyggande roll i det dagliga mötet med unga. Framåt behöver detta förebyggande arbete fortsätta att stärkas för att bidra till ungas livslånga hälsa.

Den ökande äldre befolkningen kommer också att ställa högre krav på kulturnämndens verksamheter framöver. Dels kommer det vara fler friska och pigga äldre som i större utsträckning kommer efterfråga kulturverksamhet. Samtidigt ökar gruppen av de allra äldsta och sköra – en grupp där kulturen kan spela en betydande roll för den livslånga hälsan och välbefinnandet.

Genom arbetet med kommunfullmäktiges mål bidrar kulturnämnden, i sin roll som välfärdsnämnd, till att hantera flera av dessa komplexa samhällsutmaningar som ofta ligger bortom en enskild nämnds ansvarsområde. Kulturnämnden har en förebyggande och främjande roll och minskar tillsammans med de andra nämnderna ojämlikheten i staden. Särskilt viktiga är kulturnämndens verksamheter för att stärka demokratin och de sociala sammanhangen, skapa en meningsfull fritid för barn och unga samt för det livslånga lärandet och den livslånga hälsan.

Kulturens roll i ett politiserat och polariserat samhällsklimat

Den starkaste politiska trenden just nu är populism och autokratisering. Autokrati är numera det vanligaste styrelseskicket. 72% av världens befolkning levde 2022 i autokratiskt styrda länder med inskränkningar i människors fri- och rättigheter enligt Varieties of Democracy-institutet, Göteborgs universitet. Yttrandefriheten begränsas i många länder som en följd av detta och medier, kultur och forskning är några av de sektorer som tidigast påverkas genom både begränsningar av självständighet och handlingsutrymme samt ekonomiska resurser. En ökad polarisering och politisering av kulturen är också en konsekvens. Det finns tydliga tecken på att en liknande utveckling även i Sverige. Det finns exempel från flera kommuner där politiker inte har hållit armlängds avstånd och både kulturverksamhet och bildningsförbund är föremål för stora nedskärningar.

Samhällets polarisering och de många konflikter som pågår i världen ställer också högre krav på kulturnämndens verksamheter att möta debatt, diskussion och motstånd. Säkerhetsfrågan, både för Malmöborna som befinner sig i verksamheterna och för personalen blir alltmer resurskrävande och kräver ett gemensamt samarbete i staden.

Malmö stad har aktivt tagit ställning för att arbeta i en riktning som motverkar populism, politisering och polarisering och sätter värden som yttrandefrihet, inkludering och demokrati högt. I stadens budget står det att *"Malmö ska vara en fristad för yttrandefrihet och demokrati"* och kulturen lyfts fram som viktig för att stärka demokratin och skapa förutsättningar för det demokratiska samtalet och den sociala sammanhållningen. Kulturen ska här fortsätta att vara en fri, dynamisk, utmanande och obunden kraft och med armlängds avstånd fortsätter kulturnämnden att skapa förutsättningar för det fria kulturutövandet och att stärka Malmös roll som fristad för yttrandefrihet och demokrati.

Kulturens roll i klimat- och miljöarbetet

Klimatförändringarna är uppenbara och konsekvenserna med extremväder, torka, översvämningar och minskad biologisk mångfald allt mer konkreta. De politiska krafterna drar åt två olika håll. Det finns dels en stark politisk riktning där klimatförändringarna anses överdrivna och åtgärderna alltför kostsamma. Samtidigt finns det också en utbredd insikt bland politiker, företag och den bredare allmänheten om att vi

behöver agera snabbt. Detta syns i global opinion och frivilliga åtaganden. Ett exempel är EU-kommissionens ”gröna giv” för att nå klimatneutralitet senast 2050 med betydande påverkan på politik och näringsliv i Europa.

Många människor är engagerade i miljöfrågorna och önskar också själva bidra med mer klimatsmarta val i vardagen. Det behövs platser och sammanhang där detta engagemang kan fångas upp och ges utrymme att fördjupas och delas. I detta avseende är kulturnämndens verksamheter, som till exempel Malmö museum, Marinpedagogiskt center och biblioteken, tillsammans med andra bildningsorganisationer och civilsamhällesaktörer, viktiga folkbildande arenor för att sprida information och kunskap om klimat- och miljöområdet. Platser där Malmöbornas engagemang i frågorna kan ges ett viktigt sammanhang och där möten mellan civilsamhälle, organisationer, aktivister och beslutsfattare kan ske. Samtliga av kulturnämndens verksamheter bidrar i sig också till en mer miljömässigt hållbar livsstil. Biblioteken, vars hela grunduppdrag vilar på delningsekonomis grundtanke, har de senaste åren utvecklats till att inte bara erbjuda utlån av litteratur utan också verktyg, musikinstrument och annan utrustning. Genom att erbjuda mångsidiga kulturupplevelser kan kulturnämndens verksamheter också bidra till en attraktiv och aktiv fritid på hemmaplan.

Vilka förändringar ser nämnden behov av i Malmö stad som behövs för att möjliggöra förbättringar i den egna verksamheten? Hur kan nämnden bidra till att underlätta måluppfyllelsen och/ eller minska nettokostnaderna för Malmö stad som behövs?

Samplanering av staden och effektiviseringar

Kulturnämndens verksamheter har förebyggande och främjande effekter för en hållbar samhällsutveckling bland annat genom att erbjuda meningsfulla sammanhang och stärka Malmöbornas delaktighet i samhället. I förlängningen minskar därmed stadens nettokostnader. Dessutom bidrar Malmös kulturliv och kulturella och kreativa näringar till stadens attraktivitet och tillväxt och stärker även andra näringar i staden såsom till exempel besöksnäringen.

Handlingsplan för kulturstrategiskt program

Den handlingsplan som var kopplad till Malmö stads kulturstrategi 2014–2021 banade väg för och möjliggjorde och etablerade god samverkan mellan kulturnämnden och stadens övriga nämnder och bolag. Kulturnämnden ser att det kulturstrategiska program som under 2024 beslutas av kommunfullmäktige blir en plattform och ett effektivt verktyg för fortsatt samverkan, både inom staden och med näringsliv och civilsamhället, kring utvecklingen av kulturens roll i en hållbar samhällsutveckling.

Kulturens roll i lokal utveckling

För att kunna ta erfarenheter från arbetet med CTC vidare och prioritera strategiska insatser för lokal utveckling, ser kulturnämnden ett stort behov av fortsatt samverkan med bland annat fritidsnämnden, grundskolenämnden samt det lokala civilsamhället och näringslivet. För barn och unga bidrar kulturnämndens och fritidsnämndens utbud av trygga, relationsbyggande mötesplatser och verksamheter till en meningsfull fritid och sociala sammanhang. Dessa tidiga insatser är viktiga i stadens förebyggande arbete. BRIS skriver i Barnrapporten 2024 ”För de barn som inte får det stöd de behöver utgör skola och fritidsaktiviteter extra viktiga arenor där barnet möter vuxna som kan se, lyssna och agera för barnets bästa.” Genom att samverka och komplettera varandras verksamhet skapas förutsättningar för effektivare användning av resurser. Ett exempel är samarbetet med grundskolenämnden och fritidsnämnden för att systematisera arbetet kring samlokalisering av skollokaler och fritidsgårdar för fortsatt etablering av kompensatoriska verksamheter, såsom kulturskolans El Sistema-verksamhet och allaktivitetshus. Genom bättre helhetssyn och riktade satsningar vad gäller målgrupp, geografi och utbud kan konsekvenserna av ojämlika uppväxtvillkor och socioekonomiska förutsättningar motverkas.

Samutnyttjande av lokaler

Kulturnämnden ser även behov av ökat samarbete med fastighetsaktörer, både privata och kommunala, för att möjliggöra samlokalisering och samutnyttjande av lokaler i staden. För att bättre och snabbare möjliggöra samarbete med de privata fastighetsägarna behövs även nya finansieringsmodeller. Här ser kulturnämnden att staden har en gemensam utmaning och ett tydligt behov av större samverkan och stöd framåt kring området. Kulturnämnden kommer att se över nyttjandegraden i befintliga lokaler och efterfrågar resurseffektiva lösningar och nya affärsmodeller som kan möjliggöra långsiktigt hållbara lokallösningar för kulturproduktion.

Effektiviseringar

Kulturnämnden kommer även göra en översyn av schemalaggnings av personalresurser och öppettider på mötesplatser och institutioner för att korrigera öppettiderna utifrån Malmöbornas faktiska nyttjande och behov och ekonomiska förutsättningar i given budget.

Genom framtagandet av IT- och digitaliseringsriktlinjer för kulturnämndens verksamheter professionaliseras processen att upphandla, utveckla, förvalta och vid behov avveckla förvaltningens system och tjänster. Med rätt styrning, medvetna beslut och ett tydligt fokus på att skapa de bästa förutsättningarna för både medarbetare och Malmöbor kan digitaliseringen bli ett viktigt verktyg för både effektivisering av arbetssätt och en god och likvärdig service för medborgarna. För att effektivisera kulturnämndens digitaliseringsarbete görs en genomlysning av de system som används i förvaltningen. Licensavtal kommer att ses över för att undersöka möjligheten att säga upp system med eventuellt låg nyttjandegrad.

Förändring och utveckling av nämndens verksamhet

Här besvarar nämnden följande frågeställning:

- Vilka verksamhetsförändringar, effektiviseringar eller kvalitetsutveckling pågår eller planeras inom nämnden framöver? Beskriv även förändrade arbetssätt och/eller samarbete med andra som leder till förbättrad kvalitet och/eller minskade kostnader.

Kulturens roll i hållbar samhällsutveckling

Kulturnämnden arbetar förebyggande och främjande för hållbar samhällsutveckling genom stärkt demokrati, meningsfull fritid, livslångt lärande, livslång hälsa och sociala sammanhang. All verksamhet utgår från alla Malmöborns rätt till kultur och grundas i mänskliga rättigheter, Agenda 2030 och barnkonventionen.

De satsningar kulturnämnden ser särskilt behov av att genomföra under 2025 beskrivs nedan under följande utvecklingsområden; **Likvärdig tillgång till kultur, Arbetet för ett öppet, demokratiskt och inkluderande Malmö, Kulturdriven stadsutveckling** samt **Stärkta förutsättningar för det fria kulturlivet.**

Likvärdig tillgång till kultur

Kulturell allemansrätt i en stad med ökande andel unga

Med utgångspunkt i barns och ungas delaktighet och inflytande avser kulturnämnden att öka tillgången till kultur under hela året, på lov, helger och kvällar och på fler platser i staden. I en stad där antalet unga i gymnasieåldern ökar allra mest prioriteras särskilt insatser för att nå fler unga och ge deras röster plats i kulturnämndens verksamheter. Kulturnämnden fortsätter utveckla den kulturella allemansrätten på skoltid i nära samverkan med skolnämnderna. Särskilda insatser görs för att nå barn och unga i fristående förskolor och skolor, barn och unga i anpassad skola samt barn och unga som inte går i förskola och skola. Samtidigt fördjupas dialogen med scenkonstbolagen med målsättningen att nå långsiktiga överenskommelser som säkrar att stadens barn och unga får uppleva Malmö's stora scenkonstinstitutioner i basutbudet.

Inkludering av och sysselsättning för unga kulturskapare

Kultur på ungas villkor är fortsatt ett prioriterat område för kulturnämnden. Ungas delaktighet och inflytande samt deras möjligheter till både kulturutövande och sysselsättning fortsätter att stärkas. Ung i Sommar-praktikanter och andra unga som får anställning i kulturförvaltningen är med och utvecklar verksamheten. Tillsammans med unga Malmöbor fortsätter utvecklingen av Kulturfyren i Hyllie. Unga Malmöbor har gjorts delaktiga i processen kring framtagandet av mötesplatsens koncept och har haft inflytande över den slutliga utformningen med fokus på kultur, kreativitet, delaktighet och hållbarhet.

Genom låga trösklar, delaktighetsbaserade arbetssätt och ett särskilt fokus på yttrandefrihet fortsätter kulturnämnden etableringen av den kreativa, socialt innovativa mötesplatsen för Malmö's unga kreatörer och alla andra Malmöbor med intresse för kultur, bildning och kreativt skapande.

Ökad representation för konstnärer med funktionsnedsättning

Som ett viktigt steg för en starkare, mer kvalitativ och representativ konstscen fortsätter Malmö konsthall tillsammans med relevanta samarbetspartners etableringen av *Studio Syd*, en självständig konststudio riktad till personer med funktionsnedsättning som vill utveckla ett professionellt konstnärskap. Målet är att studion ska kunna utgöra en sluss in i den etablerade konstvärlden, stärka de professionella förutsättningarna för konstnärer med funktionsnedsättningar samt bidra till att bredda utbudet av konst. Konststudion kommer vara den första i sitt slag i regionen och planeras stå på egna ben efter en treårig pilot.

Livslång hälsa genom kultur

Kulturens hälsofrämjande effekter visar sig i kulturnämndens arbete med delaktighet och skapandet av meningsfulla sammanhang. Härigenom ges Malmöbor möjlighet att bryta social isolering och att stärka den upplevda hälsan, vilket är viktiga välfärdsfaktorer i en stad med en allt äldre befolkning. Fler friska år i livet minskar det snabbt växande omsorgsbehovet i högre åldrar. Genom inkluderande arbetssätt och metoder stärker kulturnämnden tillgången till fysiska och digitala kulturaktiviteter, framför allt för personer på särskilt boende, vilka är de äldre som har minst tillgång till kulturlivet. Genom bättre samordning mellan kulturnämndens egna verksamheter och med det fria kulturlivet kan ett brett och kvalitativt kulturutbud erbjudas likvärdigt via det nyetablerade bokningssystemet. Utvecklingsarbetet sker i nära samarbetet med hälsa- vård- och omsorgsförvaltningen.

Ökad dialog för nationella minoriteters rätt till kultur

Kulturnämndens verksamheter bidrar i stor utsträckning till en likvärdig kulturstad genom arrangemang och folkbildning kring minoritetsgruppers historia och livsvillkor samt för att höja medvetenheten om diskriminering och förföljelse. Framåt stärks de nationella minoriteternas inflytande och delaktighet i kulturnämndens verksamhet genom utveckling av dialog och samråd. Samtidigt sker kompetensutveckling och en förtydligad struktur och ansvarsfördelning för förvaltningens gemensamma arbete kring de nationella minoriteterna. I samverkan med Malmö universitet fortsätter implementering av rekommendationer i studien om antiziganism och förutsättningar för romskt liv i Malmö.

Digitalt deltagande för fler

Den digitala utvecklingen innebär en omvälvande och snabb förändring av kulturlivet och öppnar dörrarna till helt nya kulturupplevelser såsom digitala vernissager, kulturscener samt interaktiva kulturupplevelser och möjligheter att ta del av och lära sig teknik för digitalt skapande. Kulturnämnden fortsätter här utveckla ett digitalt utbud för att bredda upplevelsen av kulturella evenemang före, under och efter deltagandet. Samtidigt finns det grupper av Malmöbor som befinner sig i ett digitalt utanförskap och står långt ifrån att använda internet och digitala tjänster. För att motverka digitalt utanförskap behövs ökad tillgänglighet och stödjande insatser inom digital tillgång och bildning. Här verkar kulturnämnden kompensatoriskt. Bland annat fortsätter biblioteken att utveckla enkla och medborgarnära tjänster som stödjer och sänker trösklarna till samhällsservice för de Malmöbor som har störst utmaningar att använda digitala verktyg. Digitalt deltagande för fler är därför ett viktigt prioriterat utvecklingsområde för att stärka den likvärdiga tillgången till kultur under 2025.

Arbetet för ett öppet, demokratiskt och inkluderande Malmö

Den sociala sammanhållningen i staden stärks genom att kulturnämnden på daglig basis arbetar med att motverka rasism och diskriminering och arbetar för yttrandefrihet, öppenhet och för alla Malmöbors möjlighet att delta i det fria samtalet.

Kulturnämnden har framgångsrikt de senaste åren lett och koordinerat Malmö stads programutbud kopplat till *Öppna Malmö*. Öppna Malmö är ett samlingsnamn och en plattform för en rad aktiviteter i stadens förvaltningar och bolag med ett gemensamt syfte: alla i Malmö ska kunna vara stolta över sin bakgrund och identitet – och leva i staden som jämlikar.

Kulturnämnden ser ett stort behov att fortsätta arbetet med Öppna Malmö. Inför 2025 görs en översyn av konceptet för att skapa en långsiktighet och på ett tydligare sätt bidra till stadens samlade arbete med inkludering och delaktighet.

Kulturnämndens antirasistiska uppdrag

Kulturnämnden fortsätter genom sitt grunduppdrag att arbeta för att motverka antisemitism, antiziganism, antisvart och antimuslimsk rasism samt stärka Malmö som en öppen och demokratisk stad. Framåt fortsätter arbetet utvecklas genom insatser som arrangemang, utlysningar, offentliga gestaltningsuppdrag och kompetenshöjande insatser. I samverkan med civilsamhället skapas och tillgängliggörs ett angeläget

program kring antirasism för att stärka yttrandefriheten och för att öka Malmöbornas engagemang och kunskap i frågor som rör rasism och diskriminering.

Arbetet med yttrandefrihet

I en tid då den konstnärliga yttrandefriheten utmanas utmärker sig Malmö stad som en fristad för det fria ordet och den fria kulturen, bland annat genom Fristadsprogrammet som ger hotade kulturarbetare en fristad. Framåt fortsätter kulturnämnden utvecklingen av världens enda bibliotek som samlar förbjudna och censurerade böcker från hela världen – Dawit Isaak biblioteket. Insatser kommer fortsatt göras för att öka samlingen av förbjudna och censurerad litteratur från hela världen och på så sätt göra samlingen än mer relevant för Malmös hela befolkning. Dawit Isaak-biblioteket stärker också samarbetet med skolförvaltningarna med utökade skolprogram för att öka ungas förståelse och engagemang för frågor som rör yttrandefrihet, konstnärlig frihet, demokrati och mänskliga rättigheter.

Kulturdriven stadsutveckling

Kulturen i stadsplaneringsprocessen

Under 2025 fortsätter kulturnämnden att utveckla samarbetet i staden kring den kulturdrivna stadsutvecklingen. Samarbetet med tekniska nämnden stärks ytterligare, bland annat genom utvecklingen av kulturlotsarnas arbete, där tekniska nämnden under 2024 gick in som delfinansiär tillsammans med kulturnämnden, stadsbyggnadsnämnden och kommunstyrelsen (Näringsliv och omvärld). Kulturnämnden avser även att under 2025 utveckla samarbetet med näringslivet, för att vad gäller utvecklingen av affärsmodeller för hållbara produktionslokaler för kulturaktörerna, vilket beskrivs närmre under rubriken *Stärkta förutsättningar för det fria kulturlivet*, nedan.

Kulturlivsanalyser och kulturplaner som verktyg för att föra in kulturperspektivet tidigt i stadsplaneringsprocessen har under de senaste åren etablerats och utvecklas vidare under 2025. Bland annat avser kulturnämnden att tillsammans med stadsbyggnadsnämnden och tekniska nämnden genomföra en kulturlivsanalys för centrum/stadskärnan. Vidare utvecklas barnkonsekvensanalysen som verktyg för att säkerställa att barnens rättigheter tas tillvara även i stadsplaneringsprocessen.

Konsten i stadsutvecklingen

Mot ett nytt konstmuseum

I syfte att skapa bättre förutsättningar för att aktivera och förmedla Malmöbornas konstsamling samt förstärka Malmös roll som kulturstad och besöksmål fortsätter utvecklingen mot ett förverkligande av ett nytt konstmuseum med planerad invigning 2029. Under 2024 har ett utredningsarbete pågått under ledning av stadskontoret och kommunfullmäktige förväntas ta ett inriktningsbeslut under senare delen av 2024. Om det föreslagna inriktningsbeslutet går igenom kommer arbetet att fortsätta under 2025 med bland annat en arkitektävling och framtagande av målsättning och kravbild för byggprojektet som nästa steg.

Stärkt tillgång till offentlig konst

Den offentliga konsten är en självklar del i stadsutvecklingen för att stärka de offentliga rummen i Malmö och är även en viktig del av stadens kulturarv och kulturmiljö. Sedan några år tillbaka pågår ett utvecklingsarbete för att stärka den offentliga konstens roll i staden. Under 2024 beslutar kommunfullmäktige om ett nytt regelverk och ekonomisk beräkningsmodell för den offentliga konsten, vilket skapar avsevärt bättre förutsättningar för arbetet vad gäller allt ifrån konstens roll i tidiga stadsplaneringsskeden, det kompensatoriska arbetet med att sprida konst till fler delar av Malmö och till fler målgrupper, samt utveckling av förmedling och förvaltning av den offentliga konsten. Kulturnämndens samarbete med bland annat stadsbyggnadsnämnden, tekniska nämnden, servicenämnden och skolnämnderna fortsätter att stärkas under 2025 genom de totalt 15 nya konstprojekt som pågår eller planeras under året.

Kulturarrangemang för en attraktiv stad regionalt, nationellt och internationellt

Under 2025 ser kulturnämnden behov av att stärka arrangemangsverksamheten som en viktig del i den kulturdrivna stadsutvecklingen. Genom ett rikt utbud av kulturarrangemang skapas en kraftfull drivkraft för en hållbar, livfull och attraktiv stad. Under 2025 inträffar en rad jubileum kopplat till kultur i Malmö. Till exempel fyller Malmö symfoniorkester 100 år, Malmö konsthall fyller 50 år och Malmö sommarscen fyller 20 år. Arrangemangsplaneringen för 2025 kommer därför till stor del präglas av firande av detta viktiga jubileumsår för kulturlivet i Malmö.

Malmö in the making

Under 2023 var kulturnämnden en del av stadens satsning *Malmö in the making* som är ett koncept för att lyfta den kulturdrivna stadsutvecklingen lokalt, nationellt och internationellt genom att utforska vad en demokratisering av stadens rum, arkitektur och kultur betyder för Malmöborna samt hur staden genom att bjuda in Malmöbor, tillsammans kan forma stadens utveckling. Under 2024 utvärderades konceptet och det planeras nu för en fortsättning. Under 2025 fortsätter kulturnämnden, bland annat i samverkan med stadsbyggnadsnämnden att driva *Malmö in the making* med fokus på frågor kring demokratisering av processer samt hur arkitektur, konst och kultur är med och skapar framtida livsmiljöer för Malmöborna.

Prioriterade geografiska områden

Nyhamnen:

Kulturnämnden är delaktig i tidigt skede av stadsutvecklingsprocessen i Nyhamnen. Under 2024 genomförs en kulturlivs- och en kulturmiljöanalys som förväntas ge viktig kunskap kring förutsättningar och hinder för en kulturell infrastruktur i området. Med utgångspunkt i dessa båda analyser kommer också en kulturplan med mer konkreta insatser att tas fram. En viktig del i arbetet handlar om att etablera samarbeten med fastighetsägare för att säkra att behovet av platser eller lokaler för kultur i området tas om hand i omvandlingen samt att transformationen av Nyhamnen kan ske med hänsyn till områdets kulturmiljövärden. En del i detta är att säkra en framtida plats för ett nytt centralmagasin. För att säkerställa förutsättningar för konst i området tog kulturnämnden under 2024 även fram ett konstprogram för Nyhamnen. Under 2025 fortsätter kulturnämnden att driva arbetet med konst i Nyhamnen med utgångspunkt i konstprogrammet.

Rosengård:

Kulturnämnden är delaktig i stadsutvecklingsprocessen i Rosengård där omvandlingen med bland annat de nyöppnade stationerna i Östervärn och Rosengård knyter ihop staden och ger ökade möjlighet till stadsutveckling i Malmös östra del. Under 2024 tas en kulturplan fram för området, men utgångspunkt i den kulturlivsanalys som genomfördes 2023. Med utgångspunkt i kulturplanen fortsätter arbetet under 2025 för att bevara och utveckla en hållbar infrastruktur för kultur- och föreningslivet som stärker tillgången till kultur i området. Kulturnämnden påverkar, i ett tidigt skede, detaljplanearbetet kring kvarteret Generatoren i Rosengård med särskilt fokus på gestaltningen av nya allmänna platser. Ett skissförslag till gestaltningen togs fram 2024 av konstnärgruppen Monkey Machine tillsammans med landskapsarkitekter. Under 2025 påbörjas arbetet med genomförandet.

Museiområdet

Omgivningarna runt museiområdet håller på att ändra karaktär från industriområde till blandad stadsbebyggelse. I och med framväxten av den nya Citadellstaden ställs nya krav på att Malmö museum, Malmö konstmuseum och det kringliggande området bättre integreras i sin omgivning. Under 2025 fortsätter arbetet med att ta fram en plan för omgestaltningen av museiområdet i nära dialog med fastighets- och gatukontoret, stadsbyggnadskontoret och serviceförvaltningen. Under 2025 planeras renoveringsarbetet av Banérs kajen att inledas och platsen på norrsidan framför Teknikens- och Sjöfartens hus förbereds för att bli museets nya framsida.

Stärkta förutsättningar för det fria kulturlivet

Det fria kulturlivet fungerar som drivbänk för hela stadens kulturliv genom att utmana och utforska kulturformerna. Nyskapande kultur och nya aktörer bidrar till återväxt och utveckling. Men för att detta ska vara möjligt är rimliga ekonomiska villkor, möjligheter till samverkan och utveckling, samt tillgång till produktionslokaler avgörande faktorer. I den snabbt växande staden riskerar det fria kulturlivet att trängas undan. Det är också tydligt att inflation och snabbt ökande lokalkostnader urholkar kulturstödet. Här krävs att staden agerar gemensamt och kraftfullt för att bevara och stärka den kulturella mångfalden.

För att se över de ekonomiska förutsättningarna kommer kulturnämnden bland annat att utreda befintliga stödsystem. Då stöden i sin nuvarande form och omfattning i stor utsträckning går till att täcka infrastrukturella behov begränsas möjligheterna till bidrag för utveckling. Samtidigt som verksamhetsstöden ska ge trygghet och stabilitet behövs projektstöd för att främja en mångfald av aktörer och nya uttryck. Antalet ansökningar ökar, vilket visar på ett behov hos en växande befolkning och ett kulturliv i utveckling. Ungas väg in i kulturlivet stärks genom mentorskapsprogram och särskilda stöd, samt genom kulturinkubatorn på Kulturfyren. Kulturnämnden utreder också produktionsmiljöer med fokus på dans.

Ett hållbart och fritt kulturliv med stor mångfald är ett värde i sig, men är också en del av Malmöbornas möjlighet till livslångt lärande.

Hållbara lösningar för produktionslokaler

Kulturnämnden fortsätter tillsammans med de tekniska nämnderna att aktivt arbeta för att bevara eller bereda plats för lokaler för kulturproduktion i stadsomvandlingsområden. Situationen är mest akut vad gäller Malmös ateljéer och kulturnämnden har identifierat ett antal platser där aktuella omvandlingsprocesser kan komma att påverka befintliga ateljéföreningar. Arbetet utgår ifrån tre scenarios: *bevara, evakuera* samt *tillskapa* ateljéer. Samtidigt fortsätter kulturlotsens arbete med fokus på information, kompetensutveckling och rådgivning för kultur- och fastighetsaktörer kring avtal, tillstånd, hyresförhandling och andra lokalrelaterade frågor.

Kommunbidrag

Här besvarar nämnden följande frågeställningar:

- Vilka ekonomiska effekter kan uppnås till följd av förändrat arbetssätt/ samarbete med andra på kort och lång sikt?
- Vilka förändringar som innebär ökade kostnader eller lägre intäkter kommer att påverka nämndens verksamhet 2025? Vilken effekt får detta på nämndens behov av kommunbidrag?
- Vilka förändringar pågår eller planeras inom nämndens verksamhet som innebär minskade kostnader eller högre intäkter? Vilken effekt får detta på nämndens behov av kommunbidrag?

Behov av ökat kommunbidrag 2025

Nytt Allaktivitetshus

På Malmö stads allaktivitetshus kan deltagarna skapa eller delta i kostnadsfria aktiviteter på egna villkor. Verksamheten har positiva effekter på skolresultat, trygghet och inte minst för flickors deltagande i fritidsaktiviteter. Arbetet med att sprida allaktivitetsmodellen till fler områden av staden fortsätter och planen är att ett nytt allaktivitetshus ska öppna denna mandatperiod. Att öppna upp grundskolans lokaler efter skoltid är också ett led i stadens arbete för ett effektivt lokalnyttjande. Kostnaden för ett allaktivitetshus är cirka 5 mkr.

Hyllie bibliotek och mötesplats-kulturfyren

Hösten 2024 invigs den första lokalen (Fyrtornet) i Hyllie, kulturnämndens nya mötesplats i kvarteret Embassy of Sharing. Till sommaren 2025 står den andra lokalen (Drivbänken) klar. Den första lokalen kommer att inrymma ett nytt folkbibliotek och den andra lokalen ska bland annat blir en mötesplats för unga. Totalt är det en yta på 1 700 m². Hyllie är ett av stadens starkast växande område med en stor andel barn och unga. Här saknas i dagsläget både biblioteksverksamhet och övrig kulturverksamhet för unga. Stort fokus kommer att ligga på hållbarhet och 80% av möbelinköpen som kulturförvaltningen köpt in till den första lokalen, Fyrtornet är återbruk. Lokalytorna ska samnyttjas mellan kulturnämndens verksamheter men också med andra aktörer i staden.

På längre sikt

Flytt av Centralmagasinet

Stadens planering av Nyhamnen kommer att påverka Centralmagasinets placering och staden behöver tillhandahålla en ersättningslokal. Kring 2032 behöver ny lokal för Malmös kulturhistoriskt värdefulla föremål vara klar och driftsatt. Nämnden räknar med att det behövs cirka 10 års ledtid för planering, byggnation och flytt för att omlokalisera en så omfattande verksamhet. En behovsbeskrivning behöver tas fram av förvaltningen.

Nytt Konstmuseum

I syfte att skapa bättre förutsättningar för att aktivera och förmedla Malmöbornas konstsamling samt förstärka Malmös roll som kulturstad och besöksmål fortsätter utvecklingen mot ett förverkligande av ett nytt konstmuseum med planerad invigning 2029. Under 2024 har ett utredningsarbete pågått under ledning av stadskontoret och kommunfullmäktige förväntas ta ett inriktningsbeslut under senare delen av 2024. Om det föreslagna inriktningsbeslutet går igenom kommer arbetet att fortsätta under 2025 med bland annat en arkitektävling och framtagande av målsättning och kravbild för byggprojektet som nästa steg.

Teknisk justering

Malmö Kulturnämnd avropar varje år medel från kommunstyrelsen för basfinansiering till institutioner av regional karaktär. Bidraget går till Form/Design Center, Moderna Museet Malmö, Malmö Museum och Malmö Konstmuseum. 2024 uppgick finansieringen till totalt 26 149 tkr. Bidraget har räknats upp med det tal som bildas av genomsnittet av Regionens kulturnämnd och stadens kulturnämnds nettouppräkning. Kulturnämnden önskar att bidraget från och med 2025 i stället ska ingå i kulturnämndens kommunbidrag.

Riktade statsbidrag och övriga bidrag

Riktade statsbidrag

RIKTADE STATSBRIDRAG, benämning/ ändamål	Ansvarig myndighet/ bidragsgivare	Prognos 2024	Prognos 2025
RIKTADE STATSBRIDRAG	Summa		

Övriga bidrag

ÖVRIGA BRIDRAG, benämning/ ändamål	Ansvarig myndighet/ bidragsgivare	Prognos 2024	Prognos 2025
Kulturskolan utvecklingsbidrag	Kulturrådet	3 200	2 800
Biblioteken i Malmö	Kulturrådet	4 200	
Biblioteken i Malmö	Kungliga biblioteket	9 800	
Malmö Museum, verksamhetsbidrag	Region Skåne	23 900	24 200
Malmö Konstmuseum verksamhetsbidrag	Region Skåne	2 400	2 450
ÖVRIGA BRIDRAG	Summa	43 500	29 450

Utvecklingsbidraget till Kulturskolan var läsåret 23/24 3,2 mkr. För läsåret 24/25 uppgår bidraget till 2,8 mkr.

Biblioteken i Malmö har inte erhållit besked ännu från Kulturrådet och Kungliga biblioteket avseende 2025.

Begäran om investeringsram

Investeringsram

Begäran om investeringsram 2025 samt plan för 2026-2030 (belopp i tkr)

Investeringstyp	Begäran 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030
Biblioteken i Malmö	8 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000
Malmö Kulturskola	500	500	500	500	500	500
Malmö Museum	8 000	8 000	6 000	6 000	6 000	6 000
Malmö Konstmuseum, inköp av konst	6 000	6 000	6 000	6 000	6 000	6 000
Malmö Konsthall	3 500	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
Malmö Stadsarkiv	4 500	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
Kulturarrangemang och Mötesplatser	1 500	1 500	1 000	1 000	1 500	1 000
Centralmagasin	2 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
Kulturfyren i Hyllie	5 000	500	500	500	500	500
Offentlig konst	6 000	8 000	10 000	12 000	14 000	14 000
Summa investeringsram	45 000	32 500	32 000	34 000	36 500	36 000

Det högre investeringsbehovet 2025 beror på ett nytt larmsystem på Malmö Konsthall, ett nytt system för e-arkiv på Stadsarkivet och inredning på Drivbänken, Kulturfyren.

Under 2024 beslutar kommunfullmäktige om ett nytt regelverk och ekonomisk beräkningsmodell för den offentliga konsten. Det innebär bland annat att den offentliga konsten köps in på kulturförvaltningen som därmed behöver öka sin investeringsram. I utredningen kring hanteringen av offentlig konst förutsätts att kulturnämnden blir kompenserade för räntekostnader samt driftunderhåll.